

Nieuwsbrief

Nummer 1 – maart 2003

Inhoud

Vogelpest	1
Ekopluium project	1
<i>De start</i>	1
<i>Thema's</i>	1
<i>Oproep</i>	1
Activiteiten	2
Stalklimaat	2

Vogelpest

Afgelopen week is ons land geconfronteerd met klassieke vogelpest of Aviaire Influenza. Een zeer besmettelijke virusziekte. Als pluimveehouder heb je direct veel uitval en als het een paar dagen genegeerd wordt kan men tot 80-90 % van de koppel verliezen. De eerst verdachte bedrijven liggen in een regio waar ook veel biologische legkippenbedrijven zijn dus een zware slag voor de biologische legkippenhouderij. De ervaringen in Italië met deze ziekte zijn dat het een zeer hardnekkige besmetting is. Ons advies (zonder compleet te zijn):

- 1) Werk zo hygiënisch mogelijk: laat geen bezoekers toe op uw bedrijf. Voerwagens moeten ontsmet worden en dat zou ook met de eierauto's moeten gebeuren.
- 2) Kleedt uzelf om voordat u het bedrijf op gaat en nog een keer als u de stal in gaat.
- 3) Bezoek geen andere bedrijven; zeker niet die met pluimvee.
- 4) Kijk kritisch naar verhoogde uitval en meld ziekteverschijnselen direct aan een deskundige (dierenarts)
- 5) Zodra de uitval boven 0,5 % per dag uitkomt is alarm slaan noodzakelijk

Op het moment dat dit geschreven wordt is er in de "ingesloten gebieden" een ophokplicht; in de rest van Nederland nog niet. Toch is het verstandig de dieren binnen te houden.

Ekopluium project

De start

In februari 2003 heeft het ministerie van LNV toegezegd het EKOpuium-project te financieren. EKOpuium is een initiatief van Louis Bolk Instituut, Praktijkonderzoek Veehouderij (voorheen het Spelderholt) en DLV Adviesgroep.

In dit project wordt onderzoek op pluimveebedrijven en in de nieuwe biologische profstallen van het Praktijkonderzoek direkt gekoppeld aan voorlichting via studieclubs en individuele bedrijfsbegeleiding.

Thema's

Opfok: Er is veel onderzoek gedaan naar de relatie tussen omstandigheden tijdens de opfok en het gedrag tijdens de legperiode. Samen met opfokkers worden de resultaten bekeken van verschillende maatregelen op het gebied van management, stalinrichting en uitloopegebruik.

Voeding: Uit onderzoek is gebleken dat verstrekken van ruwvoer leidt tot een betere gezondheid en natuurlijker gedrag. Verschillende typen ruwvoer zullen met pluimveehouders geëvalueerd worden.

Rassen/merken: Het onderzoek ondersteunt boeren die verschillende merken kippen op hun bedrijf houden door gegevens over productie, gezondheid en gedrag van deze koppels bij te houden en te analyseren.

Diergezondheid en voedselveiligheid: Samen met pluimveehouders wordt gekeken met welke maatregelen dioxine en wormen in eieren teruggedrongen kunnen worden.

Natuur en landschap: Gekeken wordt naar de mogelijkheden voor een natuurlijke beplanting op het bedrijf, met name in en rond de kippenuitloop. Intersectorale samenwerking. Biologische landbouw streeft naar een kringloop. Waar deze niet op één bedrijf gerealiseerd kan worden, biedt samenwerking tussen bedrijven uitkomst. Tijdens het project wordt gekeken of er behoefte is aan samenwerking met akkerbouwers en tuinders en waar mogelijk wordt bemiddeld.

Pluimveehouderij als neventak: Er wordt gekeken naar mogelijkheden en rentabiliteit van zowel leg- als vleespluimvee als neventak. Het Praktijkonderzoek Veehouderij zal in haar biologische stallen kijken naar verschillende huisvestingssystemen en uitloopegebruik en bij vleeskuikens ook naar voermanagement.

Overigens staan alleen de hoofdlijnen van onderzoek nog maar vast. Detaillering hangt af van de belangstelling van de deelnemende bedrijven. Het onderzoek zal worden afgestemd met onderzoek dat in andere Europese landen plaats vindt. In Denemarken, Duitsland en Zwitserland vindt namelijk ook onderzoek plaats ten behoeve van de biologische pluimveehouderij. Waar mogelijk zoekt het project voor de kennisoverdracht aansluiting bij bestaande studieclubs.

Oproep

EKOpuium zoekt biologische pluimveebedrijven (zowel leg- als opfok- en vleeskuikenbedrijven) die bij willen dragen aan de ontwikkeling van de sector door samen met het Louis Bolk Instituut en het Praktijkonderzoek Veehouderij op het eigen bedrijf onderzoek te doen. We zoeken zowel bedrijven die al langer bezig zijn en op één of meerdere terreinen

EKOpuium draagt bij aan versterking en verbreding van biologische pluimveehouderij .
Het project is een initiatief van Louis Bolk Instituut, Praktijkonderzoek Veehouderij en DLV Advies

pionier zijn, alsook meer recent omgeschakelde bedrijven die werken aan optimalisatie van het productieproces.

Voor meer informatie kunt u terecht bij:
DLV Adviesgroep: Arie Bijl 06-22417088
Louis Bolk Instituut: Monique Bestman en Jan-Paul
Wagenaar 0343-523863

De stichting biologische pluimveehouderij zal een bijeenkomst organiseren waarbij u kunt meepraten over de invulling van onderzoek en speciaal EKOp pluim. U ontvangt hiervoor een uitnodiging met agenda.

Activiteiten

- In verband met de uitbraak van vogelpest zijn de bijeenkomsten geannuleerd.

Stalklimaat

Het regelen van het klimaat in biologische kippenstallen is een gecompliceerde zaak. Er moet een stalklimaat geschapen worden dat goed is voor de kippen en voor de pluimveehouder. Zo mogelijk moet de gezondheid van het dier worden ondersteund. Daarnaast moet het voerverbruik in de hand gehouden worden want bij lage omgevingstemperaturen vraagt een dier extra energie en dat resulteert in extra voeropname. Klimaat beheersen is vooral een kwestie van ventileren.

De ventilatie heeft tot doel verse, zuurstofrijke lucht bij de dieren in de afgesloten omgeving te brengen en lucht met een hoge concentratie aan ongewenste gassen af te voeren. Op die manier worden overtollig vocht en de in de stal gevormde CO₂ en NH₃ (ammoniak) afgevoerd. Verder moet de temperatuur in de stal met de ventilatie geregeld worden en dient tocht voorkomen te worden.

De hoeveelheid lucht die in "grondhuisvestingstallen" wordt geventileerd, is vooral noodzakelijk om ammoniak af te voeren. De ammoniak wordt gevormd door afbraak van eiwit in de strooisellaag en de mestput. Doordat de ammoniak gemakkelijk in

water oplost komt de ammoniak in de lucht terecht door verdamping van water uit strooisel en mest. Met name in de winter is het ventileren van de stallen voor biologische legkippen een probleem. De lage bezetting en de uitloopopeningen vormen een extra moeilijkheid bij het regelen van de ventilatie.

Er zijn dus in ieder geval twee zaken die geregeld moeten worden voor het volgende winterseizoen:

- kan de stal veranderd worden op een manier die een betere klimaatbeheersing in de stal bevordert;
- hoe kan ammoniakvorming in de stal worden tegen gegaan? Als dat beheerst wordt kan wellicht minder geventileerd worden.

Normaal zal bij een leegstand één en ander uitgevoerd moeten worden dus wacht niet te lang met plannen maken.

MINAS aangifte

Met ingang van aangiftejaar 2002 is het niet meer verplicht voor bedrijven met een veehouderijtak om een Rapport van Bevindingen (Accountantsverklaring) in te leveren bij de aangifte MINAS. De situatie is dus weer als voor de invoering van de verplichte Accountantsverklaring dat de aangifte rechtstreeks door de pluimveehouder verzonden kan worden.

Voor het aangiftejaar 2002 is er echter wel een verandering in de berekening van de toegestane verliezen. Bij het grondgebruik moet namelijk aangegeven worden of al dan niet op zandgrond gelegen is en of die al of niet droogtegevoelig is. Dit kan worden beoordeeld aan de hand van kaarten die bij LNV beschikbaar zijn. De laatste versie ervan is ook bij DLV beschikbaar en die kunnen u dus assisteren bij alle aspecten van de aangifte. Wilt u informatie: Arie Bijl 038-460 3771.

Opfok biologische hennen.

Momenteel is de opfok van biologische hennen nog niet goed geregeld in de zin van regelgeving. Er wordt wel hard aan gewerkt door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Met ingang van 1 januari 2004 moeten hennen die biologisch gehouden worden ook biologisch worden opgefokt. Dat betekent dat ze in de opfokperiode ook al biologisch voer moeten eten. Hoe dat nieuwe opfokprogramma invloed zal hebben op de groei van de dieren, de gezondheid en het legrijp worden van de dieren is nog niet goed in te schatten. We zullen daar op korte termijn over moeten nadenken om de juiste maatregelen te nemen.